

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1984

av Pernilla Stålhammar (MP)

Statliga Rymdbolagets verksamhet och den strategiska exportkontrollen

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Rymdbolagets verksamhet bör genomlysas för att avgöra om den ska underställas den strategiska exportkontrollens granskning då dess verksamhetsområde och tjänster kan användas för militära ändamål.

Motivering

Den 25 mars 2104 avslöjade Nyheterna på TV4 att det statligt ägda bolaget Rymdbolaget tillhandahåller teknik som möjliggör USA:s drönarkrigföring. Dagen efter följde Nyheterna upp med avslöjandet att Rymdbolaget utbildat soldater i Förenade Arabemiraten i satellitkontroll som kan användas för att övervaka befolkningen och ytterligare kränka de mänskliga rättigheterna i icke-demokratierna Förenade Arabemiraten och Saudiarabien.

Just nu pågår ett arbete i Krigsmaterielutredningen, KEX, med att skärpa exporten av svenska vapen till icke-demokratier och länder som systematiskt kränker de mänskliga rättigheterna. Vad som framkom i TV4:s avslöjanden var att Rymdbolagets verksamhet inte omfattas av den strategiska exportkontrollens granskning, då dess verksamhet generellt klassas som civil.

Det framgick av TV4:s inslag att Rymdbolaget även har militära användningsområden – vilket borde regleras av ISP och den strategiska exportkontrollen. Regeringen har ansvar som ägare att se till att Rymdbolaget följer ägarpolicyn för statliga företag, som har tydliga formuleringar gällande mänskliga

rättigheter och som betonar att detta är särskilt viktigt för bolag som verkar inom känsliga branscher och ”problematiska” länder.

Det finns en stor risk att Rymdbolagets tillhandahållande av teknik och tjänster som möjliggör USA:s drönarkrigföring gör att Sverige blir indirekt delaktiga i USA:s krigföring, som i många fall strider mot krigets lagar och de mänskliga rättigheterna – där oskyldiga civila riskerar att dödas. Det är viktigt att Sverige inte har en utrikespolitik som präglas av dubbelmoral.

Alliansen har under sitt regeringsinnehav värjt sig i frågan och det är därför högst lämpligt att vår nya regering nu ser över Rymdbolagets verksamheter. En ansvarsfull ägare ska ta ansvar för att företagen följer de regler som finns och självklart ska inte statliga företag ha verksamhet som strider mot Sveriges viktigaste utrikespolitiska mål, nämligen att värna demokrati och de mänskliga rättigheterna. Regeringen bör därför genomlysna Rymdbolagets verksamhet och tjänster för att avgöra om dessa ska läggas till i granskningen av den strategiska exportkontrollen och redovisas som andra produkter med dubbla användningsområden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Pernilla Stålhammar (MP)